

HET IS BEWEZEN: MINI MAATWERK WERKT!

V.l.n.r.: Mark Derksen, Liz Verheijen, Alexandru Bolohan en Marenka van Toor in het technasiumlokaal waar de mini maatwerkles robotica wordt gegeven.

Candea biedt basisscholen mini maatwerk aan. Leerlingen uit groep 7 en 8 komen met hun leerkracht naar Candea om lessen te volgen en een middelbare school te ervaren op een gewone lesdag. Het doel is de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs te versoepelen. Iedereen is altijd erg positief, maar Marenka van Toor wilde zeker weten of het werkt. Daarom deed ze praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. De conclusie: mini maatwerk werkt echt.

Marenka van Toor houdt zich op Candea als adviseur po vo bezig met de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs. Daarnaast is ze docent én onderwijskundige. Voor haar onderzoek vroeg ze 147 leerlingen en 52 leerkrachten en docenten die deelnamen aan het mini maatwerk om vragenlijsten in te vullen. Ze moesten aangeven in hoeverre

ze het eens waren met uitspraken over mini maatwerk. Bijvoorbeeld of mini maatwerk leidt tot minder zorgen over de overgang en of het een goed beeld geeft van de vakken op de middelbare school.

De conclusie van het onderzoek is duidelijk: zowel leerlingen als leerkrachten en docenten vinden dat mini maatwerk daadwerkelijk bijdraagt aan een soepelere overgang. Marenka is blij dat het nu bewezen is, maar ze is niet verast: "Basisschoolleerlingen zien een middelbare school tijdens een gewone lesdag, als er niets in scène is gezet. Ze leren alvast docenten kennen, ervaren wat biologie of Latijn inhoudt en voelen zich minder onzeker." Het onderzoek is een extra reden om door te gaan met mini maatwerk, dat volgens Marenka nog meer voordelen biedt. "Onze docenten vinden het waardevol om hun toekomstige leerlingen al een keer te zien en de leerkrachten van de basisschool kunnen bij ons in de keuken kijken."

in the picture

EEN KUNSTWERK VAN DIK DERTIEN VIERKANTE METER

Gaat u binnenkort groente en fruit halen bij fruitkwekerij De Stokhorst in Groessen? Loop dan ook even de nieuwe schuur binnen, want daar hangt een schilderij van 1.80 bij 7.30 meter (dus dik dertien vierkante meter!). Het is gemaakt door leerlingen van tekendocent Sacha Driessen en het is fantastisch mooi geworden.

Sacha kreeg via een collega de vraag of ze met haar leerlingen een kunstwerk voor in de nieuwe schuur wilde maken. Natuurlijk wilde ze dat. Graag zelfs. "Het is voor leerlingen hartstikke leuk om een schilderij te maken dat ook echt ergens komt te hangen. Bovendien liet De Stokhorst ons helemaal vrij in wat het zou worden." De 4-havoklas die Sacha uitkoos, bestaat uit 26 leerlingen met tekenen als examen-vak. Ze moesten allemaal een ontwerp maken met als thema *fruit*, waarna Sacha in overleg met Theo Wolters (van De Stokhorst) een 'winnaar' koos. Dat was niet makkelijk. "Ze hadden echt hun best gedaan en er was

veel variatie, van superrealistisch tot een heel mooie kindertekening. Er was ook een ontwerp op een tablet gemaakt."

De keuze viel op een kleurrijk ontwerp van Noah Janssen met zeven verschillende vruchten. Sacha: "Ik vind het heel geslaagd, maar het was ook geschikt om met een grote groep uit te voeren zonder dat je dat ziet. We hebben het op witte platen geprojecteerd en daarna hebben alle leerlingen een deel voor hun rekening genomen."

TOT IN DE LATE UURTJES

Noah is trots dat haar ontwerp is uitgekozen. "Best wel", zegt ze, "want het heeft heel wat uurtjes en stress gekost. Ik had het iets te makkelijk ingeschat. De avond voordat het af moest zijn, ben tot in de late uurtjes bezig geweest. Gelukkig mochten we op school nog even doorwerken." Noah vond het een leuke en uitdagende opdracht. "Wel vond ik het in het begin lastig om het eerste idee te bedenken." Tekenen is voor Noah behalve een schoolvak ook een hobby, waarmee ze verder wil. Ze denkt aan een opleiding *multimedia design*. Aan talent geen gebrek!

MINI MAATWERK: ZO WERKT HET

Mini maatwerk is deze maand weer van start gegaan. Basisscholen kunnen met een deel van groep 7 en/of 8 of met de hele klas naar Candea komen voor mini maatwerklessen, eventueel in combinatie met een rondleiding. Er zijn tot en met mei twintig mini maatwerklessen per week beschikbaar. Leerkrachten kunnen ook een lokaal reserveren, waarin ze de rest van de dag hun eigen lessen kunnen geven. Dan zien de leerlingen de middelbare school een hele dag in werking. Vorig schooljaar deden 30 basisscholen mee, met in totaal bijna 600 leerlingen.

PRACHTIG MAAR OOK SPANNEND

Zo'n leerkracht is Mark Derksen van IKC Remigius. Hij onderschrijft de conclusie van Marenka's onderzoek. "Leerlingen vinden het prachtig maar ook spannend om een keer naar de 'grote school' te gaan. Ze zien Candea van binnen en ze begeven zich tussen Candea-leerlingen. Dan merken ze dat die leerlingen helemaal niet opkijken van een achtstegroeper. Tijdens de mini maatwerklessen ondervinden ze dat Candea-docenten 'zakelijker' zijn. Het moet binnen de tijd en ze moeten dingen zelf ontdekken in plaats van dat alles eerst wordt uitgelegd."

Als Mark terug is op zijn eigen school, bespreekt hij de mini maatwerklessen met zijn leerlingen. "Dan kan ik ze geruuststellen en onduidelijkheden wegnemen. Ze gaan met heel vragen in hun hoofd naar zo'n dag op Candea. Zonder mini maatwerk zou de overstap voor mijn leerlingen veel spannender zijn." Mark voegt toe dat ook de lessen die Candea-docenten bij hem op school geven belangrijk zijn. "Ze weten daardoor al vrij aardig wat wiskunde inhoudt."

'JE BENT ZO GEWEND'

Liz Verheijen zit in groep 8 op IKC Remigius. Hoewel ze al veel gehoord heeft van haar zus die in de derde klas op Candea zit, ziet ze een beetje op tegen de overstap. "Ik denk dat het verschil best groot is. Het gebouw is heel groot en de vakken zijn onbekend. Het lijkt me wel leuk om volgend jaar nieuwe talen te leren, zoals Engels en Frans." Liz is blij dat ze alvast een dag heeft meegelopen op Candea. "Ik weet nu hoe het ongeveer is, maar ik denk dat ik nog wel een keertje wakker zal liggen."

Gelukkig voor Liz schuift Alexandru Bolohan aan. Hij zat vorig jaar nog op IKC Remigius en zit nu in 1-mavo/havo. De overstap vond hij niet moeilijk. "Veel dingen zijn anders. Bijvoorbeeld dat je je mobiel in een mobieltas moet doen. En ik was bang dat ik veel slechte cijfers zou halen, maar ik heb één 7 en de rest is hoger. Als je je lokaalnummer weet, kun je het altijd vinden. Meestal lopen we met de hele klas." Heeft Alexandru tips voor Liz? "Dat ze zich geen zorgen moet maken. Je bent zo gewend en je zit op je eigen niveau, dus je kunt het aan. En je moet opletten als je een lange dag hebt, want dan heb je een zware tas." Liz is blij met de tips: "Ik vind het fijn dit van Alexandru te horen. Ik denk nu dat het wel goed komt!"

SUPERLEUK: VERDIEPINGSLES NEDERLANDS MET FANFICTION

Zeg je Candea, dan zeg je 'maatwerk'. Het betekent dat leerlingen naast de verplichte lessen zélf keuzes maken. Het aanbod bestaat uit bijvoorbeeld ondersteuningslessen of zelfstudie. En er zijn verdiepingslessen. Dan kies je iets dat je interessant vindt. Zoals zelf een verhaal schrijven bij de verdiepingsles Nederlands van docent Nienke Doorn.

Deze les is er voor leerlingen van 1- en 2-havo/vwo die meer met taal willen. Daar zijn er best veel van, vertelt Nienke: "Leerlingen vinden schrijven heel leuk. In de verdiepingsles maken ze kennis met andere manieren van schrijven dan 'gewoon een verhaal'. Dat kan een gedicht zijn of een songtekst. Dit schooljaar zijn we begonnen met fanfiction." Dat moeten we even uitleggen: fanfiction is dat je voortbordurt op een boek, game, serie of film. Nienke: "Je kunt bijvoorbeeld kiezen voor Harry Potter en dan Hermelien een eigen avontuur laten beleven. Het is een fijne manier van schrijven, omdat je niet alles zelf hoeft te bedenken. Je laat een bestaand verhaal anders verlopen. Leerlingen kunnen hun creativiteit erin kwijt." Nienke geeft in de lessen tips die de leerlingen meteen kunnen toepassen. Nienke: "Hoe je een scène spannender maakt, maar ook hoe je een gesprek goed weergeeft, zodat de lezer weet wie aan het woord is. Daar komt het correct gebruiken van hoofdletters en leestekens bij kijken."

column

0 JA, SCHOLEN ZIJN ER OOK NOG

Als u dit leest, heeft u waarschijnlijk net uw stem uitgebracht. Het is wat mosterd na de maaltijd, maar ik wil toch even kwijt dat 'onderwijs' in Nederland als thema treurig ver is weggezakt. Maar 10 procent van de ondervraagden zette onderwijs onlangs in de top vijf van belangrijke thema's. In een tijd waarin we naar de toekomst kijken en zeggen dat het écht anders moet, is dat onbegrijpelijk. Mag ik achteraf nog even mijn verlanglijstje doorgeven? 1. Zorg voor stabiliteit en stop met tijdelijke subsidies. Geef dat geld structureel. Injecties werken in het onderwijs niet. Het gaat om de lange adem. 2. Heb het niet meer over hoeveel les kinderen krijgen, maar over hoe goed. We hebben geen boekhouders nodig, maar leraren. 3. Doe er alles aan om leerlingen toe te rusten voor een tijdperk van verandering. Als we de kinderen vergeten, verandert de wereld nooit. Onze toekomst is van hen.

DRS. L.H.M. (LÉON) LUCAS (rector)

AGENDA

22 nov. Voorlichtingsavond vmbo-sb/bb, vmbo-bb/kb en vmbo-kb/mavo (Eltensestraat, 19.30-21.00 uur, inloop 19.15 uur). **23 nov.** Voorlichtingsavond mavo/havo en havo/vwo (Saturnus 19.30-21.00 uur, inloop 19.15 uur). Leerlingbesprekingen (Eltensestraat, vanaf 12.15 uur). **24 nov.** Leerlingbesprekingen (Eltensestraat, vanaf 12.15 uur). **27 nov.** Vergadering medezeggenschapsraad. **28 nov.** Sportoriëntatie 5-havo en 6-vwo (vanaf 14.15 uur). **29 nov.** Studiemiddag (vanaf 12.15 uur (leerlingen 's middags vrij)). **30 nov.** Hbo-bezoek van leerling naar student 4-havo. **Week 49** Herkansingen 4- en 5-havo en 4- t/m 6-vwo. **5 dec.** Sinterklaasviering lj. 1 (vanaf 14.45 uur). Sportoriëntatie 5-havo en 6-vwo (vanaf 14.15 uur). **7 dec.** Liemerse Sportprijs 2023 (aula Saturnus). **Week 50/51** Voorlichting decaan 2-vmbo-bb/kb en 2-mavo. **12 dec.** Sportoriëntatie 5-havo en 6-vwo (vanaf 14.15 uur). **15 dec.** Try-out Radboud Universiteit 4-vwo. **19 dec.** Sportoriëntatie 5-havo en 6-vwo (vanaf 14.15 uur). **21 dec.** Kerstviering bovenbouw. **22 dec.** Kerstvieringen onderbouw. Vanaf 12.30 uur kerstvakantie.

VEEL VRIJHEID

De eerste klassers Dorilee Barrett, Anni Gasparyan en Fenne van der Zwart schreven zich in voor de eerste maatwerkperiode. Dorilee is echt een fan van fanfiction. Ze is er elke dag een paar uur mee bezig. Ze koos als basis de serie *Bungo Stray Dogs*. "Twee hoofdpersonen kunnen niet goed met elkaar, maar ik laat ze dingen samen doen en dan worden ze zelfs verliefd. Het fijne is dat je de vrijheid hebt om te schrijven wat je wilt. Voor mij telt ook mee dat ik zo mijn Nederlands kan verbeteren."

Anni en Fenne hebben de opdracht op een andere manier ingevuld. Anni liet zich inspireren door de serie *SK8 the Infinity*, begon twee keer aan een verhaal, maar gooide ze allebei weg. Waarom? Omdat ze zelf een beter verhaal had bedacht. "Als ik een boek lees, wil ik zelf ook schrijven. Mijn verhaal gaat over een jongen die jarig is. Zijn verjaardag wordt erg spannend als een heks hem met andere vergif probeert te vermoorden."

Het ontstaan van het verhaal van Fenne is een verhaal op zich. Het schoot haar te binnen toen ze van de zomer in zee op haar sup lag. Tijdens de verrijingsles kon ze het opschrijven. "Het gaat over iemand die in de toekomst op een sup ligt als de hele wereld overstroomt. Die persoon denkt alleen te zijn, maar vindt toch anderen. De boodschap is dat mensen vroeger de wereld hebben verpest." Wat het met fanfiction te maken heeft? Fenne las een boek dat erop lijkt, maar het is háár verhaal geworden. De drie meiden zijn zo enthousiast dat ze doorgaan met de verdiepingsles Nederlands. In de tweede maatwerkperiode werken ze aan een interactief verhaal.